

Hunnitud kontserdid ja *Krusenstern* vallutavad Tallinna

15.–17. juulini toimub Euroopa kultuuripealinnas aasta olulisim ning Eesti suurim mere- ja perepidu „Tallinna Merepäevad 2011“. Programmi tipphetkeiks kujunevad helilooja Helena Tulve uudisteose „Sool“ esitlus, veekarneval „L'Arlecchino don Giovanni“, mis saab teoks koostöös Nargen-festivaliga, ning kaks üllatavat muusikakooslust – Tanel Padar & *The Sun* ning Tõnis Mägi ja Chalice astuvad üles koos sümfoonikutega.

15. juuli hilisööst kuni varavalgeni toimub Peetri sadamas sarja *Club 2011* kuuluv *Mutant Disco*, millele laupäeva, 16. juuli varahommikul kell 4.30 järgneb „Päikesetõusukontsert“ Tõnu Raadiku ja Henn Rebase osalusel Tallinna lähel kuunari *Kajsamoor* pardal.

Tallinna kolmes sadamas ja neid ühendaval kultuurikilomeetril kestev merepidu pakub unustamatuid suvehetki nii merel kui ka kaldapealsel.

Lisaks laevasõidule ja laatadele, tihedale kontserdikavale ja iga-aastasele turismikonverentsile pakuvad Tallinna merepäevad midagi eriti erilist – külla tuleb maailma üks uhkemaid ajaloolisi purjelaevu *Krusenstern* (pildil).

Tallinnas jõuab lõpule Muhu väina regatt. Näha võib maailma suurima purjevarjuteatri etendusi. Samaaegselt merepäevadega saab publik osa ukraina kultuurifestivalist „Balti Trembita“, rahvusvahelisest vändorelifestivalist ja linnainstallatsioonide festivalist.

Juhtkiri

Milline saab olema maailm pärast USA epohhi?

INDREK VEISERIK
Kesknädala ajakirjanik

On selge, et Eesti presidendi Toomas Hendrik Ilvese mõjukus Lääne poliitilistes ringkondades on äärmiselt suur. Presidendiks oleku ajal on Ilves pälvinud Lääne suurematelt meediaväljaannetelt peamiselt tunnustust, kui just välja arvata Iisraeli ajaleht *Haaretz*, mille ajakirjanik 2010. aastal süüdistas Eesti presidenti *holocaust*'i moonutamises. Seega esmapilgul näib, et Ilves sobib igati esindama Eesti huve Kadrioru residentsis ka järgmisel viiel aastal.

Paraku seisab maailm suurte muutuste ees. Üheks märksõnaks saab suure tõenäosusega USA mõju drastiline vähenemine poliitilisel areenil. USA riigivõlg on praeguseks üle 14 triljoni dollari – see on kasvanud viimase kolmekümne aastaga üle 14 korra. USA rahandusministeri hinnangul on pidevas puudujäägis eelarve viinud laenukoorma ohtlikult lähedale 14,294 triljoni dollari piirile – selline on Kongressi sätestatud koguvõla-lagi. Viimaste hinnangute kohaselt jõuab USA võlg nimetatud tähtsena käesoleva aasta 2. augustil. Juhul kui Washington ei jõua kokkuleppele Kongressi tõrkate vabariiklastega võla ülempiiri ülespoole nihutamises, on oodata USA langust juba kõige lähemas tulevikus.

Seetõttu on hämmastav, kui vähe on seni arutletud teemal, milline võiks maailm välja näha USA hegemoonia languse järel. Venemaa Rahvusliku Kuulsuse Keskus (*Tsentr natsionalnoi slavõ Rossii*), mille nõukogu korraldab igal aastal rahvusvahelisi foorumeid „Tsiivilisatsioonide dialoog“ ja mida juhib Venemaa Raudteede president Vladimir Jakunin, on näiteks üritanud sõnastada uue, Ameerika domineerimisest vabanenud maailmakorralduse põhiluseid.

Ilmselt tegelevad sama probleemiga erinevad ajutrustid mitmel pool mujal maailmas, näiteks Indias, Hiinas ja Brasiilias. Kahjuks Euroopa meediasse vastavaid arutelusid ei ole jõudnud.

Eestiski tuleks tegelda geopolitiliste uuringutega, lähtudes küsimusest: milline näeb maailm välja juhul, kui leiab aset USA langus? Säärane üleskutse võib küll hetkel näida sama kummaline, kui näiteks 1983. aastal toimunud arutelu NSVL-i lagunemisest. Kuid raha laaristavatel impeeriumidel on sarnaselt inimestega kombeks pankrotti minna ja kokku variseda. Mäletatavasti sai ju NSV Liidu langus alguse just sellest – üle võimete elamisest ja halvast majandamisest. Vastavate uuringute tegemine oleks Eestile vajalik, et ennetada teatud sündmusi ning mitte jääda globaalselt sabassõrkija rolli.

USA langus tooks endaga kaasa maailmas suuri muutusi. Kõige silmanähtavam ja kohesem muutus leiaks ilmselt aset Lähis-Idas. Seni USA-le toetunud Iisrael läheks igati põhjendatult ilmselt veelgi hüsteerilisemaks Iraani tuumaprogrammi suhtes. Kerkivad esile mitmed ka Eestit puudutavad küsimused, näiteks: kuidas suudab Euroopa Liit toime tulla, kui USA mõju kaob? Kas seejärel haarab läänemaailma liidrina juhtohjad Saksamaa?

USA mõju vähenemine paiskab tõenäoliselt segi ka tema „vasallriikide“ senise *status quo*. Maailmas on mitmel peamiselt väikeriikidel olnud riigijuhte, kes omavad või on omanud USA kodakondsust. Naljatlemisi on neid riigimehi koguni nimetatud „USA koha-pealseteks osakonnajuhatajateks“. Seega pole Toomas Hendrik Ilvese topeltkodakondsuses ja USA kodakondsusest loobumises midagi erikummalist.

Kuigi USA vaatepunktist oleks Toomas Hendrik Ilves oma kuulekuse tõttu Indrek Tarandist ilmselt märksa sobivam presidendikandidaat, ei pruugi T.H.I. eelolevaid muutusi maailmas arvestades seda olla kodueestlastele. Ilvese jäiselt jääk hoiak Venemaa ja üldse Ida suhtes laiemalt muudaks dialoogi sealse teõusva majandusega riikidega Eestile raskeks.

Rootsis sündinud ja USA-s üles kasvanud Ilves on hingelt kosmopoliit. Enamik eestlasi aga ei muutu kunagi kosmopoliitideks ega globalistideks. Oma hingelt jääme metsarahvaks. Just selle tunnetuse olemasolu ilmselt eestlasi siiani rahvana alal hoidnud üldse ongi. Seda ürgset tunnet pole suutnud meilt röövida ei kommunism, ei räige kapitalism ega neoliberalism. Veendumust, et nimetatud omadused on eestlastes säilinud, kinnitas ka äsjane noorte laulu- ja tantsupidu. Hingestatud noori nägusid laulukaare all vaadates sai selgeks, et olgu meie riigi presidendiks anglosaks, juut, germaanlane või kes iganes – seda rahvast on aastasadu kaitsnud ja valitsenud ühekordselt presidendist märksa suurem ja võimsam vägi.

NÄDALA NUPUD

Pelgulinna noorteklubil suured sihid

Keskerakonna noortekogu Pelgulinna klubi koosolek valis 29. juunil klubijuhte. Esimeheks sai Andres-Marius Rosenblatt ning juhatuses on Aleksandr Kukk, Anastassia Matina, Juliana Obolenskaja, Arseni Kukk, Mihhail Tshistjakov ja Ruslan Firantshuk.

Klubi tegevuse taaselavdamiseks tahetakse suurt tähelepanu pöörata uute liikmete, eelkõige eestikeelsete noorte värbamisele klubisse ning ka Keskerakonda. Arutleti esimese suurema ürituse korraldamise üle – kõige enam poolehoidu leidis mõte teha Stroomi rannas koristustalgud. Kesknööri olid tulnud tervitama ka Põhja-Tallinna linnaosa vanem

Karin Tammemägi ja noortekogu peasekretär Tõnis Mölder.

Keskerakonna Põhja-Tallinna osakonna juhatuse liige ja Põhja-Tallinna linnaosavanema asetäitja Olga Ivanova (*pildil*) hinnangul on noorteklubi etteotsa valitud Euroakadeemia rahvusvaheliste suhete erialal lõpetanu Andres-Marius Rosenblatt tubli ja lootustandev noor. Noorteklubi tegevusse püütakse kaasata senisest rohkem eesti noori. Koostöö vene ja eesti noorte vahel sujub nii Keskerakonna noortekogus kui ka Pelgulinna klubis väga hästi. „See on parim integratsiooniprojekt,“ rõhutas Ivanova.

Koalitsioon registab, ERM-i ja EKA ehitamine seisab

Hiljuti võis telekraanil näha, kuidas Eesti Rahva Muuseumi (ERM) direktor Krista Aru kurvalt ja püüdliselt selgitas, et suurejoonelist ehitusprojekti tuleb veelgi koomale tõmmata, sest Euroopa Liit ei uskuvat Tartu taha ehitamise mõttekuse ja tõmbab seetõttu toetusrahaseid vähemaks.

Tegelikult püsib Kesknädalal kuri kahtlus, et hoopiski Reformierakond keeras Tartus ERM-i ehituse rahakraanid kinni, näidates aga laias kaares näpuga Euroopa Liidule, justkui too oleks süüdi.

Aga IRL-i poisid pole kah kadepääd – haridusminister Aaviksoo veeretab omakorda Tallinnas kivid Eesti Kunstiakadeemia uue hoone ehitamise vankri ette, tehes seda ilmselgelt vastuseks Reformi vastuseisule ERM-i ehitamiseks. Nii et reformar Signe Kivi enda arust kaval mõte vana maja kiirelt maha võtta, et siis

saaks uue hoone ehk kiiremini valmis, osutus lihtsalt sajanditevanuse rahvatarkuse eiramiseks – kes siis ikka enne vana kaevu kinni ajab, kui uus veel tegemata! No nüüd omad vitsad peksavadi. Konflikt valitsuskoalitsiooni sees on säreisemas – kahe uhke hoone ehitamine ei saa alata ja süüdistusnooded, kuhu ka vaene Euroliit on sisse tõmmatud, muudkui lendavad. Kusjuures järjekorras ootab veel miljardikroonise ringhäälingumaja uusehitus. Kui Reformi ja IRL-i omavaheline registamine hakkab neid endid ära tüütama, võetakse vahelduseks letti vana hea Edgar Savisaar, kes omakorda tahab merekaldale uut Tallinna linnavalitsuse maja püsti panna. Kui lõpuks Edgar Savisaar kõiges süüdlaseks tehakse, on võimurahval jälle kõik hästi, sest keegi ei pane siis enam tähele, kuidas valitsejate paarisrakend ei saa hakkama millegagi, millest ka riigile ja rahvale kasu võiks tõusta.

Sindi linnapeaks sai keskerakondlane Marko Šorin

Sindi linnavolikogu 7. juuli istungil valiti uueks linnapeaks keskerakondlane Marko Šorin, (*pildil*) kes vahetas linnapeatoolil välja valimisliitu „Uuenev Sindi“ esindanud Anu Vassviki.

Seni Sindi abilinnapea kohuseid täitnud Šorin sai ka märtsikuistel Riigikogu valimistel Sindis tugeva toetuse, kogudes seal paremuselt teise tulemuse. Kesknädal soovib värskete linnapeale jõudu tema ametis.

Simson: president nõustub puuduliku seadusega

Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni esimees Kadri Simson (*pildil*) avaldas 1. juulil arvamust, et president Toomas Hendrik Ilves kuulutas välja puuduliku sisuga maamaksuseaduse muutmise seaduse, kuna see vähendab omavalitsuste tuluseid, tagamata rahalist hüvitamist.

„Seadusemuudatusse peaks olema sisse kirjutatud, kuidas kompenseeritakse kohalikel omavalitsustel saamata jääv tulu,“ selgitas Simson. „Suulised lubadused, et tulevikus töötatakse välja kompensatsioonimehhanism, pole piisavad.“

„Kindlus tuleviku osas väheneb veelgi, ning nii jõuame olukorran, kus kohalike omavalitsuste rahaline iseseisvus eksisteerib vaid kõlava lausena paberil – reaalselt toimub aga keskvoimule allutamine,“ lisas Simson.

Simsoni sõnul ei tasu oodata valitsuskoalitsiooni poolt selles küsimuses ausat lahendust. „Viimastel aastatel on valitsus mitmel korral omavalitsuste eelarvet kärpinud. Näiteks on vähendatud tulubaasi, tasandusfondi ja teedehoiuraha, kärbitud raha noorte spordile ja lasteadeadele – pole põhjust uskuda, et seekord läheks teisiti. Kui maamaksu võrra vähendatud tulubaasi kavatsetakse kompenseerida, oleks see ka seaduses kirjas.“

„Vähe sellest, et seadusemuudatus eelnõu esitati normitehnilisi nõudeid rikkudes ja kiirustades, opositsioonilt võeti ka võimalus esitada muudatusettepanekuid. Kahjuks annab president nüüd oma otsusega loa rikkuda õigusloome hea tava põhimõtteid ka edaspidi, ning seega hoogustub praakseaduste tootmine,“ lõpetas Simson.

HIIBUSE NÄDAL

HINNAD TÕUSEVAD NII, ET TULEB IMESTUSEST KÜBARAT KERGITADA JA SEDA HAKATA KASUTAMA HOOPIS TEISEL EESMÄRKSIL, NOTSUST POLE ENAM AMMU MINGIT TOLKU

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Poliitikatoimetaja Ivari Vee ivari@kesknadal.ee 6 274 573
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Karin Tammemägi võitis isepäise ametniku Nadežda Krainikova

2009. aasta septembris esitasid Põhja-Tallinna linnaosa eluasemekomisjonile taotluse linnalt eluruumide saamiseks üürnikud Nargiz Zakariadze ja Zenon Mihhailovski, kes elasid Erika tänav 7. Nende taotluse rahuldamisele pidi oma tööülesannetes kaasa aitama staažikas ametnik Nadežda Krainikova. Edasi aga hakkas juhtuma imelikke asju, mille kohta palus Kesknädal selgitavaid kommentaare linnaosavanemalt Karin Tammemägit.

URMI REINDE
Üürnike Liidu liige

Erika 7 kinnistu müügi kohta oli linnavolikogu vastu võtnud kaks otsust: 11. juunil 2009 otsus nr 135 „Erika tn 7 kinnistu müük“ ja 17. septembrist 2009 otsus nr 188. Mõlemas dokumendis oli sealsete üürnike eluasemeküsimuse lahendamine kinnistu ostja kohustus.

Krainikova tekitas tahtliku (?) segaduse

2. oktoobril 2010 arutas eluasemekomisjon Nargiz Zakariadze ja Zenon Mihhailovski taotlusi ning kiitis need heaks. Seda tehes tugines komisjon kauaaegse ametniku poolt ette valmistatud materjalidele. Põhja-Tallinna linnaosavalitsuse ametnik Nadežda Krainikova, eluasemekomisjoni sekretär, oli ette valmistanud linnavalitsuse korralduse eelnõu koos seletuskirjaga mõlemale taotlejale eluruumide üürile andmiseks Lasnamäele, Raadiku 8/2, mis on teatavasti munitsipaalimaja – mis omakorda tähendab, et Erika 7 üürnikele ei anna kortereid mitte Erika 7 kinnistu ostja, vaid millegipärast Tallinna linn! Nii

oleks tekkinud ju linnale arvestatav kahju miljonites kroonides. Sellest oli pikemalt juttu juba kevadel ajalehes „Pealinn“.

Eelnõu seletuskirjas (erinevalt eelnõust endast – mis on ilmselge pettus!) Krainikova siiski tugines Tallinna linnavolikogu 17. septembri 2009 otsusele nr 188, milles seisab mustvalgel: „Erika 7 kinnistu ostja kohustus on lahendada Erika 7 üürnike eluasemeküsimus.“

„Tänu“ Krainikova hooletusele juhtuski aga nii, et Põhja-Tallinna linnaosavalitsus eiras Tallinna linnavolikogu 17. septembri 2009 otsust nr 188, ning teavitas 7. oktoobril 2009 Erika tn 7 üürnikke võimalusest saada eluruumid linnalt.

Ei läinud läbi

Linnavalitsuse korralduse eelnõu menetlemise käigus ei andnud Tallinna Linnavaarameti juhataja Einike Uri aga 24. novembril 2009 eelnõule aksepti ning peatas edasise menetluse, tuginedes linnavolikogu otsusele nr 188. Põhja-Tallinna linnaosavanem Karin Tammemägi määras oma 19. märtsi 2010 käskkirjas Nadežda Krainikovale distsiplinaarkaristuseks noomituse. Kuid aprillis 2010 Krainikova

vaidlustas distsiplinaarkaristuse halduskohtus. 27. aprillil 2010 esitas ta Tammemägit kirjaliku teate selle kohta, et võtab Tallinna halduskohtust tagasi oma kaebuse Põhja-Tallinna vanema 19. märtsi 2010 käskkirja (millega talle karistus määrati) tühistamiseks. 30. aprillil 2010 esitas Krainikova halduskohtule kaebusest loobumise taotluse. Pärast kõike seda edasi-tagasi sebbimist esitas Krainikova kaebuse halduskohtule uuesti. Lisaks juba tekitatud segadusele jättis Krainikova vastamata kodaniku teabenõudele, ja linnaosavanem Tammemägi karistas teda veel ühe noomitusega.

Krainikova tuli koondada

10. märtsil 2010 muutis Tallinna linnavalitsus oma korraldusega Põhja-Tallinna linnaosavalitsuse koosseisuniemestikku koos ametikohtade palgaastmete muudatusega. Linnamajanduse osakonna töömaht oli juba varem vähenenud, näiteks kasvõi sundüürnike probleemide lahendamise jmt tõttu, ning linnamajanduse osakonnast kustutati üks peaspetsialisti ametikoht, mis tähendas ühe peaspetsialisti koondamist. 31. märtsil 2010 teatati Krainikovale, kellel oli sel hetkel kaks kehtivat karistust, tema koondamisest alates 1. maist 2010. Vahepeal küll ilmnas, et Krainikova oli võtnud tagantjärele haiguslehe, kuid asi lõppes siiski sellega, et 30. aprill 2010 oli tema viimane

tööpäev Põhja-Tallinna linnaosavalitsuses.

Korduvalt karistatud ja hiljem koondatud ametnik Krainikova otsis avalikkuse toetust. Ta lootis ehk ka kohtuotsust mõjutada, sh Eesti Päevalehe kaudu, süüdistades linnaosavanemat ebaõiglases käitumises. Kahjuks läks Eesti Päevalehe ajakirjanik Kadri Ibrus ametniku laimuga kaasa ja ajaleht avaldas 13. aprillil 2011 vaid Krainikova süüdistustele põhineva artikli. Sellega rikkus Eesti Päevaleht head ajakirjandustava, mida kinnitab ka Pressinõukogu 9. juuni otsus (vt siinse artikli juures Pressinõukogu otsust – Toim.). Krainikova kaebus Tallinna halduskohtule Põhja-Tallinna vanema käskkirja „Distsiplinaarkaristuse määramine“ tühistamiseks jäeti aga kohtu 29. juuni 2011 otsusega rahuldamata.

Nii oli Põhja-Tallinna linnaosavanem Karin Tammemägi võitnud mitut puhku isepäist ametnikku, kes ei tahtnud kuidagi aru saada, milles tema eksimused seisnesid. Tammemägi selja taha teel õigluse kehtestamisele asusid nii kolleegid linnavalitsusest, Pressinõukogu ja lõpuks ka halduskohus.

Kahju, et avalikkuse eksitamisega ja inimeste viimiseks valedetele järeledustele kasutas oma autoriteetseid lehekülgi muidu usaldusväärne Eesti Päevaleht.

LÄKS LÕPUNI: Põhja-Tallinna linnaosavanem Karin Tammemägi, kes viis 2009. aastast susisenud segadused õiglase lõpuni, ning seaduse ja dokumentidega susserdanud ametnik Nadežda Krainikova pidi töölt lahkuma.

Karin Tammemägi kommentaar

„Nadežda Krainikova töötas meie linnaosas 21 aastat. Eeldasin, et tegemist on kogenud ja hoolsa ametnikuga, kahjuks nii see polnud. Pea igal vastuvõtul kurtsid kodanikud mulle Krainikova halva suhtlemisoskuse ja ebaõiglase käitumise üle.“

Ametnik peab alati olema aus ja hoolas, sest igast tema otsusest sõltub kodaniku käekäik ja heaolu. Antud asja kohtuotsus kinnitas minu veendumust, et ülekohtule ja lohakusele peab vastu seisma ka siis, kui sind püütakse mõjutada meediat ära kasutades, nagu nüüdki juhtus. Suhtun ka edaspidi väga tõsiselt sellistesse rikkumistesse, mis kahjustavad linnaosa elanike huve, ja minu hirmutamisel, olgu siis meedia või õiguskaitseorganite tähelepanuga, pole mingit mõtet.“

Pressinõukogu

Eesti Päevaleht rikkus head ajakirjandustava

Pressinõukogu otsus 9. juunist 2011

Pressinõukogu arutas Põhja-Tallinna linnaosavalitsuse kaebust Eesti Päevalehes 13. aprillil 2011 ilmunud artikli „Staažikas ametnik vaidlustas koondamise kohtus“ peale ning otsustas, et leht on rikkunud head ajakirjandustava.

Artikkel räägib Põhja-Tallinna linnaosavalitsuses 21 aastat töötanud ametnikust, kes mullu kevadel ootamatult otsustati koondada. Põhja-Tallinna vanem Karin Tammemägi kaebas Pressinõukogule, et leht andis vastamiseks liiga vähe aega, kuna ta oli ise väliskomanderingus, pidid linnaosa nimel vastama tema alluvad. Lisaks ei soovitud linnaosavalitsus kommentaari anda vaidlusaluse koondamisjuhtumi kohta see-

pärast, et sel teemal oli käimas kohtuprotsess ja kommentaar võinuks mõjutada avalikku arvamust. Kaebaja ei ole rahul, et linnaosavalitsuse vastust ei avaldatud täielikult ning see hõlmab artiklist vaid väikese osa.

Eesti Päevaleht vastas Pressinõukogule, et ajakirjanik saatis põhjaliku küsimustiku Karin Tammemäele ja linnaosa avalike suhete nõunikule ühel ajal, jättes nii neile aega vastamiseks. Lehe kinnitusele ei

palunud linnaosavalitsus kordagi ajapikendust ning lehe väitel märkis kaebaja toimetusele saadetud vastuses muuhulgas, et koondamist nad kohtuprotsessi tõttu kommenteerida ei soovi. Eesti Päevaleht märkis, et leht jättis avaldamata vaid ühe kaebaja lause. Pressinõukogu otsustas, et Eesti Päevaleht rikkus ajakirjanduseetika koodeksi punkti 4.2., mis näeb ette, et konflikti sisaldava materjali puhul peab ajakirjanik ära kuulama kõik osapooled. Pressinõukogu hinnangul on artikkel olulisel määral keskendunud Karin Tammemägi persoonile ja esitab personaalseid süüdistusi tema käitumise kohta konkreetses koondamisjuhtumis, samas ei saanud ta neile

isiklikult vastata. Artiklis saab sõna Põhja-Tallinna linnaosavalitsus kui institutsioon, kuid seda ei saa lugeda antud juhul piisavaks, kuna linnaosavalitsuse teised töötajad ei saanud anda selgitusi Karin Tammemägi kohta esitatud personaalsete süüdistuste osas. Pressinõukogu hinnangul ei olnud antud artikkel nii ajakirjanduslik, et poleks saanud ära oodata linnaosa vanema isiklikku vastust.

Kaebuse selles osas, et linnaosavalitsuse selgitusi ei avaldatud täieliku tekstina või et see moodustas mahuliselt väiksema osa kui muu artikkel, Pressinõukogu rikkumist ei näe.

Elektri võimalikust hinnast lähitulevikus

Minuga avaldati 20. juunil ajalehes Pealinn intervjuu ja pärast seda olen saanud rohkesti elektronkirju, kus mind tituleeritakse Savisaare häälekoriks ja paanikatekitajaks. Sõimamise asemel võiksid häälekad kodanikud tutvuda kõigile kättesaadava informatsiooniga elektri hinnast erinevates Euroopa riikides. Tavainimest ja ka ettevõtjat huvitab lõpphind.

ANTO RAUKAS
akadeemik

2010. aasta esimesel poolel oli elektri hind väiketarbijale koos maksudega Eestis 97 eurot megavatt-tund, Euroopa Liidu keskmine oli 157 eurot, Taanis ja Saksamaal oli see aga kaugel üle 200 euro. Suurtarbijatele oli hind Eestis

80 eurot, Euroopa Liidus keskmiselt 107 ja Taanis 180. Seega kasvuruumi on meil vabaturu tingimustes küllaga, väiketarbijale ligikaudu kolm korda.

Vabariigi Valitsuse käes on hoovad, et seda kasvu ohjeldada, kuid makhtlen valitsuse võimekuses. Võimalik on

vähendada näiteks ampritasu, võrguteenuste hinda, aktsiise, taastuvenergiamaksu jne. Igatahes ei päästa meid uue põlevkivijaama ehitamine ja selle osaline viimine puiduküttele. Estlink-2 ühenduse valmimisega elektri hinnad peaksid teoreetiliselt ühtlusele, kuid meie tootmisvõimsuste

peagi kujuneva defitsiidi olukorras tulevad Eestis hinnad kõrgemad.

Ma pole öelnud, et elektri hind tõuseb kolm korda, kuid ta võib tõusta kolm korda või veelgi enam. Ja eriti siis, kui Saksamaa jätkab oma ebaumõistlikku kliima- ja energia-

Alkoholireklaam vajab piiramist

Konjunktuuriinstituudi uuringust selgus, et 2010. aastal joodi Eestis ühe elaniku kohta keskmiselt 10,2 liitrit absoluutalkoholi. Need arvud käivad kõigi kohta. See tähendab, et ka iga vastsündinu, laps ja vanainimene joob statistika järgi aastas 10,2 liitrit puhast alkoholi. Vastupidiselt laialt levinud müüdile on turistide kaasaostetud või kohapeal joodud kogused sellest arvust juba maha arvestatud. Alkoholi joob 86% täiskasvanutest ning sagedamini tarbitakse lahjaid alkoholeid jooke nagu õlu ja vein. 80% inimestest arvab, et Eestis peab alkoholi tarbimise vähendamiseks teostama piirangutega alkoholipoliitikat, üle poole neist pidas vajalikuks rangeid piiranguid.

Priit Toobali blogist

Just seesugune statistika ja rahva arvamus on andnud reaalse vajaduse taaskord võtta käsile riiklik alkoholipoliitika. Mõned aastad tagasi keelustati Keskerakonna eestvedamisel õine alkoholimüük. Täna on kõigile selge, et see oli hädavajalik ning see on alkoholi tarbimist oluliselt vähendanud, aga paistab, et sellest üksi ei piisa. Tuleb teha ka järgmine samm. Riigikogu Keskerakonna fraktsioon algatas 16. mail seaduseelnõu, mis keelab täielikult alkoholireklaami tele- ja raadiomeedias ning välireklaamina. Kuna Eestis juuakse kõige rohkem kanget alkoholi, seega on just selle reklaami keelamine vajalik. Seaduse eesmärk on laste ja noorte alkoholitarbimise ja sellest tulevate tagajärgede vähendamine. Eelkõige tuleb seejuures arvestada alkoholi mõju lastele ja noortele, nende väärtushinnangutele ja hoiakutele. Peame teadvustama alkoholireklaami suurt mõju – see omab võimet kujutada alkoholi tarvitamist kui sotsiaalselt heakskiidetud ja soovitatavat tegevust ning toetada liigtarvitamist soovivaid väärtushinnanguid ja hoiakuid. Lisaks on mõeldud reklaam ka uute tarbijate „värbamiseks“.

Joomakogus on reklaamiga otsesoses

OECD riikides teostatud uuringute andmetel on kange alkoholi reklaami piirangutega riikides alkoholi tarvitamine elanike seas 16% väiksem. Riikides, kus lisaks kangele alkoholile on piiratud ka lahja alkoholi reklaamimine, on tarvitavad alkoholikogused veel 11% võrra väiksemad. Seega näitavad uuringud, et alkoholi reklaami keelamine võib alkoholi tarbimist vähendada ligi 30%. Liiklusõnnetuste arv on kange alkoholi reklaami piirangutega riikides langenud kümnendiku võrra ning nii kange kui ka lahja alkoholi reklaami piiranguid omavates riikides neljandiku võrra. Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) uuringutega on veenvalt tõestatud ka noorte alkoholitarvitamise ja reklaami vahelised seosed – viieminutilise alkoholireklaami vaatamine suurendab alkoholi tarvitamist pudeli lahja õlle võrra päevas. Samuti on noorte puhul alkoholireklaami mõjud äärmiselt kauakestvad – noorpõlves televisioonist rohkem alkoholireklaami näinud isikud tarbisid kogu oma järgneva elu jooksul teistest rohkem alkoholi, kusjuures selgelt tuli esile nähtud reklaami olulisus – iga vaadatud reklaam tõstis tarbitud jookide mahtu ühe protsendi võrra.

Alkoholireklaamide suurim probleem on just see, et alkoholi tarvitamist esitletakse kui turvalist, riski- ja probleemivaba tegevust, millega kaasnevad vaid positiivsed emotsioonid: julgus, lahe seltskond, kallid autod, ilusad naised. Tähelepanuta jäetakse aga potentsiaalsed terviseriskid ja võimalikud negatiivsed tagajärjed

kuni surmani alkoholi liigtarbimise tõttu. Ühtlasi vähendavad hästitõttavad reklaamid ennetustegevuste ja tervisekasvatuse mõju. Samas on tulnud Eestist, sealhulgas ka alkoholitootjatelt ja -importööridelt, mitmeid signaale valmisolekust alkoholireklaami piirata. Seesugune valmisolek on igati mõistetav, sest reklaami keelustamise teed on läinud mitmed teisedki Euroopa riigid – näiteks Norras on keelustatud kogu alkoholireklaam; Soomes ei tohi reklaamida kanget alkoholi; Rootsis on alkoholireklaam (üle 2,25% alk. vol) täielikult keelatud televisioonis, raadios ja välimeedias; Prantsusmaal on keelatud alkoholireklaam televisioonis.

Eesti valitsus alkoholiga võitlemist oluliseks ei pea

Eesti inimesed, väljendades oma muret alkoholi liigtarbimise pärast, näevad tungivat vajadust, et riik sekkuks alkoholipoliitikasse. Mitmed mainekad uuringud tõestavad, et pärast alkoholireklaami piiramist langeb alkoholi tarbimine oluliselt ning paljud Euroopa riigid on juba alkoholireklaami oluliselt piiranud. Need argumentid annavad Keskerakonna eelnõule ühiskondliku ja laialdase heakskiidu ning seega ei näe ma põhjust, miks valitsuserakonnad ei peaks seda toetama. Alkoholireklaami piiramine on Eesti noorte eduka ja eelkõige terve tuleviku huvides ääretult vajalik.

Mul on väga kahju, et valitsus ei pea alkoholi vastu võitlemist oluliseks. Otsus alkoholireklaami keelamist mitte toetada on rumal ja ohustab rahva püsijäämist.

Eesti on alkoholi-pruukimise poolest Euroopas esirinnas ning kuigi uuringud näitavad, et alkoholireklaami keelustamine vähendab tarbimist oluliselt, ei soovi valitsus midagi ette võtta.

Paistab, et opositsioonile „ära tegemiseks“ ei kohku valitsus tagasi ohverdamaks rahva tervist ja noorte tuleviku. Suvel soojade ilmadega on teema veelgi aktuaalsem – alkoholi massilise välireklaami tõttu suureneb alkoholi tarbimine väliüritustel ning selle tagajärjel ka õnnetuste, kusjuures nii autoavariide kui ka uppumissurmade arv.

Meie lähtume reaalsest ja kurvast statistikast ning leiame, et on lubamatu seesuguste probleemide ees silmi kinni pigistada. Eesti valitsus ei taha rahva tervise ja püsijäämise nimel aga tegutseda – justkui lähtutaks staninlikust ideest „pole inimest – pole probleemi“.

On lausa imekspandav, kui ultraliberaalne on Reformierakonna ja IRL-i valitsus. Ma üldse ei imestaks, kui ühel päeval leitaks, et pole enam tarvis liiklust reguleerida – kõik liiklusemärgid korjatakse kokku ja liiklejad vaadaku ise, kuidas hakkama saavad.

„Kahe mere vahel ehk omal jõul läbi Venemaa“ – sel list pealkirja kannab Ülo Tootseni äsjailmunud reisikiri, mis räägib Eesti Televisioonis töötanud Ülo Tootseni, Rein Nurga ja Tõnu Kalle autosõidust Tallinnast Vladivostokki. Legendaarne rännak UAZ-ga ehk „vene villisega“ toimus mitukümmend aastat tagasi. Minu vend Ülo, hilisem keskerakondlane ja Riigikogu liige, pidas kogu sõidu vältel päevikut. Eesti taasiseseisvumisel võttis Ülo ette päevikut raamatu kirjutamise. Tütar Triinu abiga salvestati tekst arvutisse ja pandi interneti. Ülo unistuseks oli muidugi raamat ka kaante vahele saada. Nüüd on mõte teostunud.

TOIVO TOOTSEN

Mõte autoreisist Tallinnast Vladivostokki hakkas idanema juba meie ümber-Liidu-reisi ajal. Tegime 1968. aastal mammutreisi ümber Nõukogude Liidu (koguni Vladivostokist edasi, laevaga ümber Tšukotka mööda Põhja-Jäämerd Norilskini välja!). Oma barettide ja telgiriidest „vormiriietega“ jätsime välismaalase mulje – meid peeti tšehhideks. Rändasime sel pikal reisil juhuslike sõidukitega; lisaks rongile ja lennukile ka juhuslikud autod, kaubalaevad, isegi hobused. Pagas oli minimaalne: kummalgi kohver, Ülo fotokott, mul reportermagnetofon, mis tollal kaalus 4–5 kilo. Siis mõtlesimegi – maruvahva oleks autodega ringi rännata! Mõtlesime lihtsameelselt: ehk

on suure Liidu mõni autotehas huvitatud oma toodangu promomiseks? Nojah, me ei arvestanud lihtsa tõsiasjaga – reklaamist on huvitatud ikka need, kes tahavad midagi maha müüa! Aga N. Liidus ei vajanud autod reklaami, neid ei jõutud nii palju toota, kui nõuti.

Mõte siiski idanes. Kui sellest võtsid tuld Ülo kolleegid Tõnu Kalle ja Rein Nurk, kes mõlemad olid ka kõvad autoasjatundjad, hakkas lugu ilmet võtma. Minu osalus aga jäi sedapuhku ära – sügisel oli sündinud poeg Jaan, ja ma ei raatsinud kuidagi pooleks aastaks tema juurest ära minna. Meil polnud käe-jala juures vanemaid, kes aidanuks abikaasat kahe väikese lapsega – tütar Anneli oli alles viiene. Nii saatsin üsna nukralt reisimehed teele, tehes oma zapakaga kaasa vaid kõige esimese etapi – Pihkvani.

Reisikiri ilmus alles nüüd

Mul on isegi hea meel, et Ülo reisikiri ilmus alles praegu, mitte kohe pärast suurt sõitu. Nüüd sai selle välja anda just sellisel kujul, nagu Ülo ta kirja pani. Oma ümber-Liidu-reisist kirjutasime Üloga ju ka raamatu, kuid seal tegi Glavlit (noorematele teadmiseks: tsensuur) poolsada parandust,

visates välja terveid lõike. Mitte sõjasaladusi – kus me nende juurde oleksimegi pääsenud! Aga kriitilisi kirjutisi loodusreostustest, raiskamistest jne peeti ilmselt riigi mainet kahjustavaks.

Sadism peitus selles, et kuna tekst oli juba trükikojas laotud, siis pidime väljavõetud lao ise kinni maksma! See oli kaval – nii tegi iga kirjutaja juba ise tsensuuri, ei hakanud kirjutamagi sellist, mis hiljem välja võetaks.

Eestlased on alati reisi-himulised olnud. Hea, et neil on aega ja tahtmist ka reisidest kirjutada. Nii saavad neis sõitudes mõttes osaleda needki, kes ise nii palju liikuma ei pääse.

Ülo kirjutas oma reisi-huvi kohta nii:

„Kunagi, väga palju aastaid tagasi hakkas mulle meeldima üks vene geograafi Nikolai Prževalski sentents: „Ja veel on elu ilus sellepärast, et saab rännata!“

See oli otsekui mu enda mõte, mida ma polnud osanud sõnadesse panna.

Jah, rändamine on tõesti mu suurimaid huviseid, ning kui aeg ja raha võimaldaksid, veedaksin kogu oma elu rännates. Ma ei tea küll oma esivanemate seas ühtegi mustlast ega nomaadi olevat, ometi... Ahjaa! Mu vanaisa Karl pidas omal ajal tõesti väikestviisi rändkaupmehe, tollases kõnepruugis – harjuski – ametit. Äkki seal?

Omajagu õhutust andsid selleks mu õpingupäevad ülikoolis: bioloogiatudengina olid meil alati suvepraktikumid Eestimaa erinevaid paigus, ihtioloogide grupiga aga sai läbi käidud suurem osa meie järvi, püütud ja uuritud seal-

Harjumaa n

Lugesin nädalalehest Harju Elu, et seekordne Harju maakonna riigikaitsepäev korraldatakse Paldiskis. Et pakutakse mitmesuguseid militaaretendusi ja näitusi. Otsustasin lähelinna kohale sõita. Pealegi teatati otsesõnu, et kell kolm toimuval võidutule jagamise tseremoonial esinevat ka Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves.

ANTS TAMME
ajalehe „Videvik“
peatoimetaja

Panin endamisi imeks, et kas ja kuis president jõuab Tartus peetud vabariiklikult paraadilt paari tunniga Harjumaa läänepiir, aga ju see olnuks tema

jaoks pelgalt tehniliselt lahendamata logistikaküsimus. Tiirutas ju Paldiskis suurejooneliselt lavastatud-korraldatud lahingrännete ja sõjamängude-manöövrite käigus pilverünkliku ning tuuleilise taeva all ka nobe helikopter.

Presidenti ei tulnudki

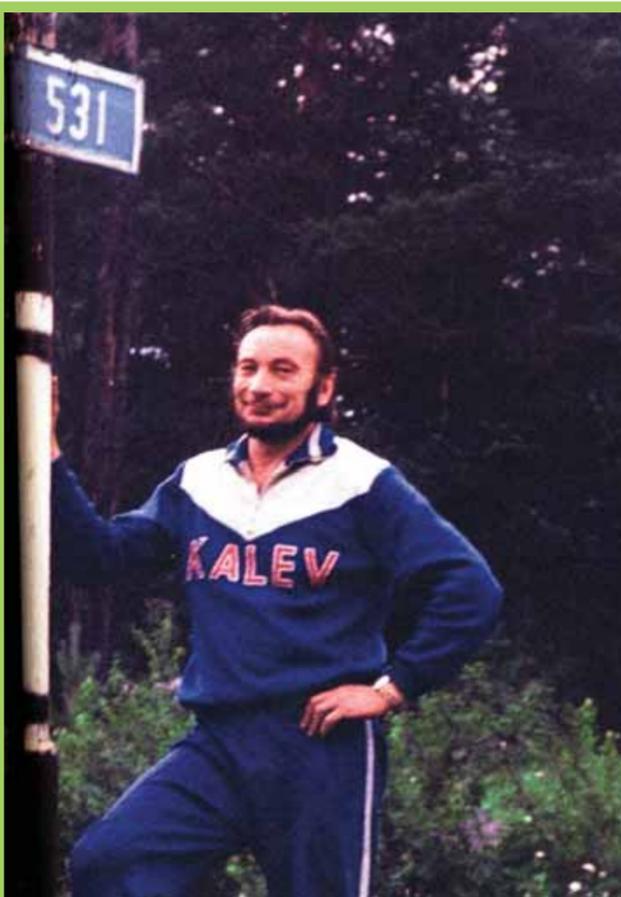
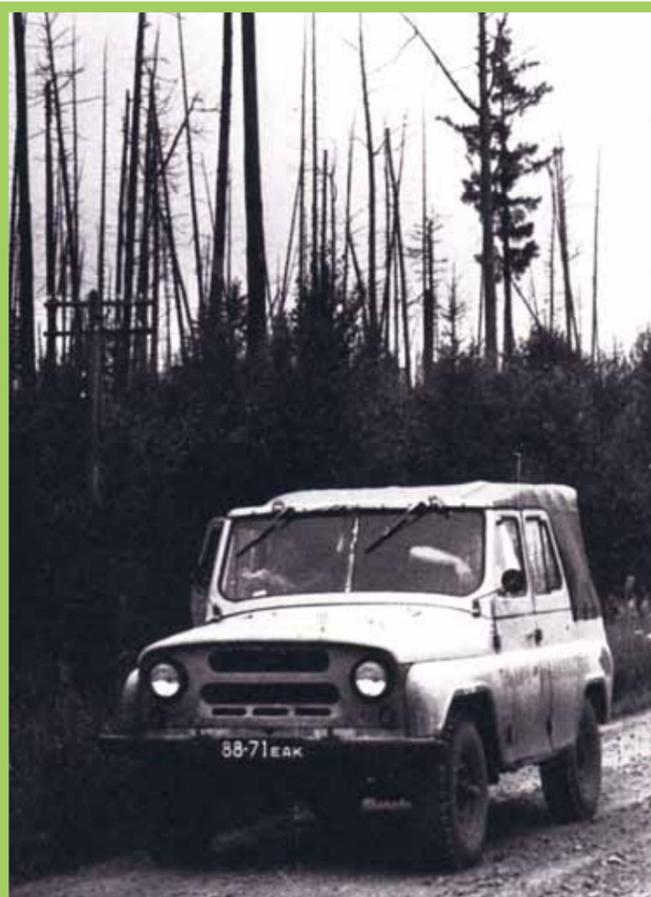
Kui kell hakkas kolm saama, kamandasid korraldajad nn Muula mägede vahele jääva ovaalse platsikese huvilishavast lagedaks – on oodata soomukit võidutulega Tartust. Samas polnud näha oletatavaid kaitsepoliitseinikke, kes presidenti kohapeal turvanuksid. Pähe sügenes mõte, et vaevalt

president sedapuhku Paldiskisse ilmubki. Aga soomuk ajalt siiski kohale veeres, liikudes rataste kivikriginal paekivikamakatest puhastamata tseremooniaplatsile. Presidenti soomukil näha polnud, tule tõi ja andis Harju maavanemale omavalitsusjuhtide gaasitorvivate süütamiseks üle Kaitseliidu ohvitser.

Harju maavanem Ülle Rajasalu jagas lahkesti võidutule Harjumaa vallavanematele ja linnapeadele ning manitses sealjuures, et teenigu omavalitsusjuhid usinasti ja hoolsasti igapäevatoos oma rahvast, Eesti Vabariigi kodanikke. Paekiviklompide vahel ettevaatlikult samme seades ilmusid Harju oma-valitsusjuhid kordamööda maavanema palge ette ja said oma tule kenasti kätte.

Muula või Muuli mäed
Hiljem „Aktuaalse kaamera“

mal jõul läbi Venemaa

VENEMAAD AVASTAMAS: 1976. aastal reisis toonane teleajakirjanik Ülo Tootsen (pildil) päevinäinud vene "maasturiga" Tallinnast Vladivostokki. Fotod raamatust "Kahe mere vahel ehk omal jõul läbi Venemaa".

seid kalu ja muid vee-elanikke. Olid toredad päevad, ööd muidugi ka.

Ja kohe varsti pärast ülikooli lõpetamist, kuuekümnendate alguses, tegin kaasa ühe tollal moes olnud ettevõtmise – noorte teadlaste ekspeditsiooni. Koos poole tosina kaaslasega tegime retke Jakuutiasse, Liidu külmapooluse Oimjakoni lähedale Vorotajärve äärde, kus ühe seal varem käinud grupi kinnitusele pidavat elama üks tundmatu suur vee-elukas, midagi Loch Nessi koletise taolist.

Rändasime Oimjakonist tolle järve äärde jalgsi ja ratsahobustega läbi metsatundra. Oli südasuvi, suurte sääskede ja suurepalavuse aeg. Järved olid sõna otseses mõttes paksult kalu täis, tolle mitmekümne meetri sügavuse järve vesi aga jääkül. Uitasime mööda tundrat, püüdsime kalu. Akvalangistid uurisid järve. Küll nägid nad tohutusuuri lutsukalu, aga ei ühtegi koletist. Tollest retkest sai koos ülikoolikaaslase, tänaseks manalasuur mehe Lembit Suurssaarega kahasse kirjutatud raamat

"Kuradijahil". Kinnitan, et see on huvitav lugeda, küsige raamatukogust, kui kodus ei juhtu olema. [---]

Kõige rohkem on mind aga võlunud suur Siberimaa. 1976. aastal sai teoks seni esimene ja ainus eestlaste autoretik Tallinnast Vladivostokki. Sõitsime ainult autoga, välja arvatud mõnesaja-kilomeetrite löik Tšitaast Birobidžani, sest selles vahemikus autoteed lihtsalt pole. See oli kolme Eesti TV ajakirjaniku (mina, Tõnu Kalle ja Rein Nurk) meeletu ettevõtmine – sõita

vana, kapitaalremondist tulnud nn Vene villisega maha üle 21 000 kilomeetri! Sellest pajatasid omal ajal 21 telesaadet, teel olles – üle viie kuu – sai pidevalt saadetud televisiooni reisireportaaže. Kuigi aega on palju mööda läinud, üritame koos Reimuga tollased päevikuread kõvade kaante vahele saada.

Miks just alles nüüd? Aga ehk on just nüüd, mil igale poole mujale peale Venemaa hõlbus pääseda, noorel põlvkonnal huvitav teada saada, mida tollane suur Liit endast tegelikult

kujutas.

Olen olnud Siberi tee-ehitajate juures Lääne-Siberis Surgutis, kus meie mehed ehitasid betoonplaatidest autoteid naftamaardlate juurde. See oli aastail 1982-1983. Ka sellest on ilmunud raamat – "Te nafta juurde".

Ajakirjanikuamet on võimaldanud mul läbi sõita kogu omaaegse suurehituse Baikali-Amuuri raudteemaagistraali, Baikalist kuni Vaikse ookeanini. Olen olnud meie ehitajate juures, kuulsas Enn Leissoni komsomolibrigaadis,

näinud nende tööd, vaeva ja viletsust, aga ka tõelist romantikat. Küll tahaks praegu näha, mis on sellest ülireklaamitud suurehitusest saanud? Kas seal täna üldse rongid liiguvad? Aga see soov jääb paraku küll vist ainult unistuseks... [---]

Ülot enam pole meie hulgas, aga reisidest kirjepandu jääb. 13. juunil oleks Ülo Tootsen, endine Riigikogu liige Keskerakonna poolt, saanud 78-aastaseks.

maakaitsepäev rakvere raibete rüpes

MAASTIKUKUJUNDUS PALDISKI MOODI ehk rakvere raipesse kasvanud linn.

reporterile lähelinnas peetud maakaitsepäeva kommenteerides Ülle Rajasalu rahulolevalt, et kui midagi kor-

raldada, siis tuleb seda teha hästi, ja see käivat kõigiti ka Paldiskis peetud Harju maakaitsepäeva kohta.

Aga mujalt tööle käiva linnapea Kaupo Kallase ning teiste asjapulkadega võrreldes Paldiskit põhjalikumalt tundva

inimesena jäi mulle sealset maakaitsepäevast kuidagi sürrealistlik mulje. Paldiskis pole kunagi olnud mingit muulakavandust, mille järgi saaks tsariaegse merekindluse künegasjäänukeid Muula mägede nimetada. Paldiski põhjarserval paikneva maakaitsepäeva toimumiskoha õige(m) nimetus on ikkagi Muuli mäed, sest seal asub kunagi loodusjõudude vastutoime tõttu pooleli jäänud muul, mida üritati rajada Peeter I ja tema järglaste käsul Paldiskist kuni paari nappi versta kaugusel asuvate Pakri saarteni.

Rahapesu Paldiski moodi

Aga Paldiski linnapilt ja maakaitsepäeva tseremooniaplats, mida põhja pool ilmestavad erkkollased taimed! Kuuldavasti olevat Paldiski linnavalitsuses palgal ka maastikukujundus- või aianudspets. Liiatigi on teada, et

Paldiski on hiljuti saanud eurorahadest kopsaka süsti (kindlasti märksa rohkem kui miljon eurot) linnakeskkonna korrastamiseks. Kurjad keeled kinnitavad, et praegu käivat lähelinnas selle raha lauspesemine – mingi kogum töötuid on pandud tänavaäärseid puid lausnudima, uusi puid istutama, aga tähelepanuväärne osa raha minevat pesuveega kurakätt. Ka restoranis *Valge Laev* olevat vaata et iga päev mingi kulukas toitlustusüritus asjosalistele, ja seda europesu rütmis. Linnavalitsus on keelanud oma ametnikel külastada muid baare või kohvikuid – lõunastagu nad ikka vaid *Valges Laevas*.

Aga Paldiski linna põhjapiirkond, kus äsjane Harjumaa riigikaitsepäev toimus, oli pidupäevaseks „kaunistatud“. Kuskil rippus küll ka riigilippe, aga jumekalt andsid seal paikkonnakujunduses tooni... erkkollased rakvere raiped.

Need vähemalt meetrikõrgused ergavad umbrohupuhmad häälisid tuuleilides nii maakaitsepäeva tseremooniaplatsi ümbruse muulimägede vallidel kui ka kõikjal kauge-malgi, kuhu silm ulatus. Mäherdune pitoreskselt ning julgelt leidlik maastikukujundusefekt võidupäeva kontekstis!

Millegipärast jättis Harju maavanem Ülle Rajasalu Paldiski linnavalitsuse selle raipekujundusliku julgustüki eest avalikkuses otseselt tunnustamata. Kuid ta tegi seda kaudselt, öeldes Reformierakonnale omase enesekiitusliku ala-tooniga: „Kui midagi teha, siis teha seda hästi...“

Ilmunud 30. juuni "Videvikus"

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Blogija Wabariigi Wärk arvamusa- avaldus: "Kesknädala" kiituseks

Posted on juuli 6, 2011 by Tom

Ei jõua iseenda üle ära imestada. Olengi "Kesknädala" regulaarseks lugejaks hakanud... Põhiliselt vist selle pärast, et seal kommentaariumis on isegi natuke diskussiooni säilinud, muidugi, sealgi valdava ärapanemise taustal. Sest tegelikke diskussioonikohti pole ju praktiliselt enam olemaski, igal pool ainult räige ärapanemine. Nauditav ja intelligentsne, aga siiski piisavalt terav koht on muidugi D. Vaariku "Memokraat", kuid eks ta oma intrigeerivate postitustega harvaks kipub jääma... Veel on selline koht nagu arutelud.com, mis pole küll mingi diskussiooniklubi, vaid koondab erinevate elualade intelligentsete inimeste arvamusi nii päevakajalistel kui igavikulistematel teemadel. Aga vanad tuttavad blogijad, kus vanasti midagi toimus, on vist kõik surnud...

Aga "Kesknädalat" tuleb veel kiita selle pärast, et avaldas selle M. Hindi arvamust, mida meie "vaba peavoolumeedia" miskipärast avaldamisväärseks ei pidanud... Olemegi nii kaugele jõudnud, et vaba ajakirjanduse lipulaevaks on tõusmas "Kesknädal"...

Segamõtteid segastest asjadest

Üks selline mõte tekkis telekast Riigikogu infotunde vaadates. Ühed küsivad, teised aga ei oska küsimustele vastata ning püüavad siis statistikakarkudele toetudes endid õigustada.

Meenutuseks, nõukaajal oli väga populaarne žanr „küsimused Armeenia Raadiole“. Küsiti: „Mis on statistika?“ AR vastas: „Statistika on nagu miniseelik – palju näitab, aga ei näita seda kõigeolulisemat.“ Vabandust!

Turu peal kuulsingi (üldiselt turujutte ma ei usu ega soovita teilgi uskuda), et valitsus koos kaitseministeeriumiga kavatses Moskva Ostankino teletorni teisaldada meie sõjaväekalmistule Pronkssõduri kõrvale, sest Ostankino teletorn on nende poolt ära ostetud. Nimi Ostankino koosneb ju eestikeelsetest sõnadest „ostan“ ja „kino“. Venelased, kes olevat harjunud kõike liitma, panidki *ostan* ja *kino* kokku. Venemaa olevat osa saanud rahast annetanud Keskerakonnale presidendivalimiste kampaania läbiviimiseks.

Tahaks loota, et kõik Riigikogu liikmed teevad õige valiku. Siinkohal sobib ka meenutada meie praeguse armastatud presidendi kunagist ütlust enne Riigikogu valimisi: need, kes ei osale valimistel, on passiivsed agressorid. Nagu mäletame, oli valimisaktiivsus meil kusagil 50% ääremail.

See tuletas meelde üht inglase anekdooti, kus lord õpetas poega ballil käituma. Kui pojalt küsiti, miks ta tüdrukuid üle ühe tervitas, vastas noorherra: isa olevat hoiatanud, et iga teine tüdruk on L.

Usun, et Keskerakonna kandidaat hr Indrek Tarand suudaks muuta valimised tulevikus demokraatlikumaks. Minu pakkumise mõte oleks selline: Riigikogu valimistel olgu igal vabariigi kodanikul üks hääl ja ta võib selle anda kas poolt- või vastuhäälena. Vastuhääled tuleb lahutada valitava ja tema erakonna poolt antud häälte summast maha, ja paljudel tipp-poliitikutel tuleks otsima hakata sotsiaalabikohti europarlamentist.

Silver Alev

Eestis on sirgumas lootustandvad noored põlvkonnad. Rõõmsalt sammusid laulu- ja tantsupeoliste rongkäigus need Võrumaa koolilapsed. Foto: Tiit Maksim

Kuidas ja kellega viiakse läbi küsitlusi?

Kõige rumalam on Eesti elus see, et kui mingi tähtis sündmus tulekul, hakatakse meedias rahvast lollitama küsitlusejutuga. Näiteks – augustis tulevad Eesti Vabariigi uue presidendi valimised, ja juba käib meedias jutt, et EMOR-i küsitluse põhjal tahab rahvas näha senist presidenti Toomas Hendrik Ilvest jätkama presidendina.

Huvitav, kus ja keda ikkagi küsitletakse ning kui paljude inimeste arvamuste põhjal see Arvamus meedias kajastamisele tuuakse? Minult pole mitte keegi mitte kunagi mitte mingit arvamust küsinud. Ma pole kuulnud, et keegi oleks ka naabritel külas käinud vastava küsitlusega. Kas tõesti astutakse tänaval lihtsalt

mingile osale inimestele meie hulgast ligi, ning nende väljaõeldud arvamuste põhjal kujundatakse üldine Arvamus?

Kui on nii, siis seda ei saa ju tõsiselt võtta!

Pigem võiks küsitlusi läbi viia ajakirjandus – lehtedes võiks ilmuda vastav küsitlusanket, et inimene saab selle ära täita ning oma arvamuse saata vastaval aadressil. Nii oleks küsitlus hoopis tõsisem ja saaks lasta kõigil soovijatel arvamust avaldada.

Hillar Kohv Viinahaualt
Tori vald, Pärnumaa

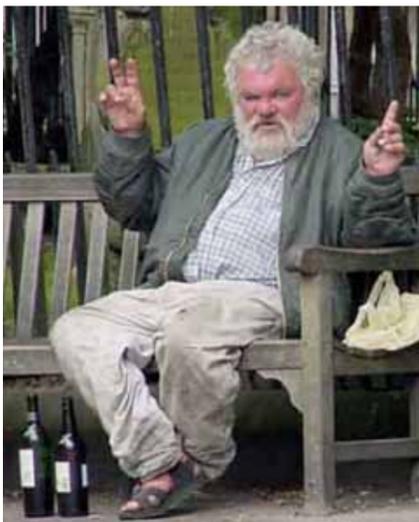
Kui kaugele on võimalik taandareneda?

Eestis on naiste suurimaks probleemiks see, et neil on väga raske leida endale võrdväärset, s.t kaineid meest. Sõltuvushäired mõjuvad halvasti peresuhetele. Vanemate ebastabiilsuse all on suurimateks kannatajateks kasvavad lapsed.

Kui joob isa, on majas õnnetus, kui joob ka ema, on katastroof. Kui bioloogilist isa ei olegi ja maja külastavad vaid ema joomingukaaslased, võib olla tegemist õudusunenäoga.

Alates Eesti Vabariigi taasiseseisvumisest on probleemsete perekondade arv aasta-aastalt kasvanud. Perekondades jääb järjest vähemaks inimesi, kel oleks aega, tahtmist ja teadmisi laste kasvatamiseks.

Haridussüsteem on loodud selleks, et järeltuliv põlvkond oleks meist parem, s.t tervem, tervem, tugevam, töökam jne. On sobimatu rääkida Eesti heast haridustasemest, selle kõrge kvaliteedist ja konkurentsivõimest, kui samal ajal alkoholitarbimises nii Euroopa

See "näidis-euroomes" teadaolevalt õnneks ei pärine Eestist. Foto internetist

kui ka maailma ulatuses vallutame järjest kõrgemaid pjedestaalikohti.

Suurt avalikkuse tähelepanu pälvinud juhtum laste kui kutsikate kasvatamisel ei ole ainukordne. Alates demokraatia võidukäigu algusest leiab analoogilisi näiteid praktiliselt igast omavalitsusest, ja mitte vähe. Efektiveimaks meetodiks perepoliitika tugevdamisel on üliliberaalse alkoholipoliitika muutmine rangeks.

Tugeva riigi aluseks on tugev ja toimetulev perekond. (Vt Eesti Keskerakonna valimisplatvorm „Eesti inimkeskseks“ Riigikogu XII koosseisu valimistel.)

Meie praegune valitsus on aga jõudnud ajajärku, mil tuleb hakata oma senise valitsemisstiili vilju maitsma: Padaorg, lastekodupõleng, perearstide pöördumine, Keila hooldushaigla, hooldamata lapsed. „Saak“ töötab olla rikkalik...

Liidia Luiska, Lasnamäe, Tallinn

Oleme laululooja rahvas

Enneolematu, hinge- ja südamepõhjast tulnud tunnustus, mille pälvis äsjasel noortelaulupeol Tallinna laulukaare all Siiri Sisaski ja Peeter Volkonski laul „Mis maa see on?“, on valla päästmas folklooriallikaid. Toimetusse saadeti üks näide sellest, kuidas sündmusterikas elu sünnitab uut rahvaluulet:

mis maa see on? siin rahval pole väge
on ametnikel piiramatu noos
jäänd rahva osaks ütle mata vähe
neil kõhutäiteks ainult laullood

mis maa see on? päev päeva järel vaevas
sa oma risti kannal kasinevas töös
on järgi kaksteist võõrast tähte taevast
mis ennustavad lähenevat ööd

mis maa see on? on enamus siin orjad
ja jälgimas on valvas salasilmi
ja ametnik kes raha kokku korjab
et riigil oleks rikkust maa ja ilm

mis maa see on? siin vabadus on ohus
ja inimesed ära vaevatud
siin pole õiglust on vaid salakohus
kust omad joped saavad päästetud

mis maa see on? kaastunnet siin ei ole
on läbi roostes ametniku hing
siit põgeneda enam kahju pole
nii madal on siin inimese hind

mis maa see on, ei suuda teda hoida
vaid tuleb minna ilma rändama
sest ihu vajab katmist pere toita
ja maksukoormus paneb ägama

mis maa see on? kuis küll see nõnda juhtus?
mis salajõud see mängis meiega?
mis maa see on? et nõnda ühtepuhku
me jääme ikka jälle temata

mis maa see on? kus maa on ära antud
ja põlisrahvas käppa imemas
kus metsad õige pea on tühjaks kantud
ja kodudest kõik rahvas minemas

Inimesel on pea mõtlemiseks...

... mitte ainult mütsi kandmiseks – seda olen oma pojale rääkinud. Temast kasvas tubli mees.

Mis on meie noortega juhtunud? Kas tõesti viib meid põhja Läänest tulnud „pisik“: elus on kõige tähtsam äriajamine ja kasumisaamine? Loogiline oleks, et elus edasi jõudmiseks on vaja toota, aga mitte hangeldada.

Pea 20 aastat on juba olnud iseseisvust, kuid me tammume arengus paigal. Mingi vääreareng on meie tegevust pärssinud. Terve põlvkond 30-aastasi on ju olnud „vabad“. See põlvkond, kes õppis ajalugu Mart Laari järgi. Olen otsinud seda ajalooõpikut küll raamatukogust, küll kauplusest, kuid kätte pole saanud. Arvan, et see õpik korjati ära, kuna ta oli oma töö selle aja noorte hulgas juba teinud! Eestisse on tunginud mingi võõras maailmatunnetus.

Penskar Ida-Virumaalt

Indrek Tarand! Kollane lint rinda, ja Liibanoni!

Oli vist aasta 2000 või 2001. Küllastasime Keskerakonna noortekogu delegatsiooniga Välisministeeriumi. Meid võttis koos oma meeskonnaga vastu noor kantsler Indrek Tarand. Lauri Laasi kinkis Tarandile hullusärgi, Mart Viisitammele pistis Tarand pihku Hiina viina.

Eesti rahvas on olnud Tarandi suhtes helde: valitsuse eriesindaja, suursaadik, kantsler, eurosaadik. Vatikan ja Laidoner. Aeg oleks oma võlad tagasi teenida, Indrek!

Kollane lint rinda, ja Liibanoni! Pantvangis eestlastele appi! Näita siis, mis masti diplomaat sa oled, näita, et oled eurosaadik! See on võimalus tõestada ja tagasi maksta kõik need miljonid, mida eesti rahvas on pidanud sinu peale kulutama.

Max Kaur

Mida rahvas tahab?

Sotsiaalpsühholoogiline etüüd

„Valmistulemused näitavad, mida rahvas soovib,“ väitis Kuku raadio saates „Vastasseis“ (10.06.2011) IRL-i fraktsiooni esimees Riigikogus Urmas Reinsalu. „Nüüd on neljaks aastaks selge, mida tahab rahvas,“ kirjutab ajalehes „Videvik“ (17.03.2011) Kalju Luts. Valitsuskaliteerimise esindaja ja pensionärist valija on jõudnud rahva tahte hindamisel üksmeelele. Ei tea, kuidas küll?

ANNE TUURAND psühholoog

Kui jätta siinkohal kõrvale elektroonilise hääletuse tulemuste usaldusväärsuse küsimus, paistab, et rahvas on oma arvamusel õelnud. Oleme oma elukvaliteedi ja valitseva režiimiga rahul. Täiesti rahul alla 300-eurose keskmise pensioniga ja samasuure miinimumalgaga, 19-eurose lapse-toetusega, 20 tuhande nälgiva lapsega, matusetootuse äravõtmisega, 14 protsendini ulatuva töötuseääruga, kaudsete maksude pideva kasvuga ning ohjeldamatu hinnatõusuga. Meile lihtsalt meeldib elada ühes Euroopa Liidu vaesemas riigis, kus me, uudistekanalil EuroNews ja mitmete teiste rahvusvaheliste näidikute andmeil, oleme.

Arenenud Euroopa imestab meie üle

Arenenud Euroopa imestab ja imestab meie valmistulemuste üle siiani. Saksa suurväljaanne „Die Welt“ esitas pärast meie Riigikogu valimisi küsimuse: kuidas on võimalik, et hoolimata Eesti nunistest olukorrast hääletatakse sama valitsus võimule tagasi? Sama küsimuse üle arutleti Soome ajalehes „Helsingin Sanomat“ juunikuisest juhtkirjas. Kui sakslased püüavad meie valmistulemuste selgitada sellega, et eestlastele on nähtavasti kõige olulisem rahvuslik iseolemine, siis soomlaste arvates on põhjuseks eestlaste pragmaatiline suhtumine probleemidesse. „Helsingin Sanomatest“ loeme: eestlased tõlgendavad valmistulemust muu hulgas sellega, et Eesti elas Nõukogude okupatsiooni ajal üle nii palju kannatusi, et mingisugused valitsuse kärped, mis on puudutanud valusalt paljusid kodanikke, ei tundu nende kõrval erilise katsumusena.

Tõepoolest, eestlaste taluvuspiiril ei paista lõppu tulevat. Seostanud tänased kannatused mineviku katsumustega, teatab eestlane mingi perverse uhkusega, et on valmis edasi kannatama, vapralt, vaikides, peaasi, et kodumaa on alles, nagu kirjutab ka Kalju Luts ülalmainitud artiklis, millel kõnekas pealkiri „Oskus olla õnnelik“. Sama mantrat võis mitme inimese suust kuulda hiljutises Kuku raadio saates „Vox populi“. Ikka nii: kannatasime 50 aastat Nõukogude okupatsiooni ära, oleme valmis kodumaa nimel edasi kannatama... Et kannatustes peitubki eestlaste õnn – see on samahästi kui rahvusliku identiteedi küsimus.

Ei taha käituda vaba kodanikuna vabal maal

Ammu oleks aeg selg sirgu ajada ja käituda vaba kodanikuna vabal maal, tunnistada iseenda vajadusi ja soove ning need ka valju häälega välja öelda. Aga ei! Valuga tsiteerin vabadusvõitleja Tiit Madissoni (Kesknädal, 25.08.2010): „Pikas orjapõlves ja lühikeses riiklustraditsiooniga rahvast, kelle eliit hävitati Nõukogude režiimi poolt, on sujuvalt suudetud luua kaasaegne orjakari - homo estonicus, kellel puudub elementaarne poliitiline mõtlemine ja solidaarsustunne, kellel on tundmatud sellised mõisted nagu kodanikutunne või kodaniku-

väärikus... Sealhulgas arusaam, et rahvas on võimu kandja.“

Kõige selle tõttu ongi võimalik rahvaga lõputult manipuleerida, lehvitates nagu lippu ikka ja jälle sõnu „isamaa“ ja „kodumaa“, teisel pool – teda ähvardav oht. Kas keegi selgitaks, missuguses põhjuslikus seoses on iseenda õigustatud huvide eest seismine rahvusliku iseseisvuse kaotusega? Kas nii: kui vaikides kannatad, jääb isamaa alles, ja samune vastupidi?

Allaheitlik inimene valib valitsejad tagasi

Valmistulemustest saab järeldada üht – see rumal, allaheitlik (Samosti sõnul) madala ajupotentiaaliga inimene pole mitte Keskerakonna, vaid hoopis valitsuskaliteerimise kindel valija. Selleks on hambutu vanatädi oma joomase pojuga, kes kiruvad toidukaupluses valjuhäälselt seda „jõledat“ Savisaart, kes muudkui müüb Eestimaad Venemaale maha; selleks on harimatu noorepoolne firmarõivais jõmm, kes vahkvihas ropult sõimab haigla territooriumil Keski toetuseks sõna poetanud intelligentset vanadaami; selleks on anonüümne internetikommentaator, kes valab mõnituste ja tapmisähvardustega üle igaühe, kel näib olevat kasvõi õhkõrn seos Keskerakonnaga; selleks on Balti jaamas redutav kodutu, kes tuigub lähimasse valimisjaoskonda andma oma häält Reformi poolt, sest muidu on tema kodumaa ohus.

Mida seesugused inimesed tegelikult tahavad? Ei midagi muud, kui välja elada oma sisemist allasurutust ja tühisusetunnet; iga kallaletung, eriti aga endast intelligentsemate isikute aadressil, on neile otsekui adrenaliinisüst, mis võimaldab tõsta oma tähtsusetunnet või tunda end osakesena valitsejate kõikepõrmustavast väest.

Valitsuskaliteerimise kindlateks tagasisalijateks on ka rumalad, allaheitlikud inimesed, kellel pole aimu ei Eesti Vabariigi ajaloost ega täna toimuvast ning kes alati hääletavad nii nagu ülaltpoolt ette sõedetakse. Nende hulgas on kahetsusväärset nii mõnigi õpetaja, kes imestusnoodiga hääles

Tuurand

kostab: „Aga nii on see ju alati olnud.“ Kui panna nad sõnastama oma tegelikke soove, vastavad nad siiralt, et nad ei teagi seda, mida soovivad. Valitsuskaliteerimisel pole vaja enam midagi tõestada, sest peaaegu kogu rahvas on kaasa tõmmatud Eesti mahamüümise eest võitlemissesse. Kusjuures suur enamus isegi ei taipu üldse, mismoodi nendega manipuleeritakse.

Eesti näitel leiab kinnitust muutumatu tõde: iga rahvas väärib enda valitsejaid!

„E-valimisteks ei ole aeg veel küps“

USA e-valimiste ja IT-turvalisuse ekspert dr Barbara Simons peab avaliku loengu esmaspäeval, 18. juulil kell 18 Tallinnas Hopneri majas (endine Matkamaja, Raekoja plats 18, sissepääs Olde Hansa poolsest küljest) ja teisipäeval, 19. juulil kell 12 Viljandis Pärimusmuusika Aidas.

Tõlge eesti keelde! Kuulajatele kingituseks uhiuus raamat „Tänane internet ei ole e-valimisteks valmis“.

Olete oodatud kuulama ja kaasa mõtlema! Loengule eelregistreerimine telefonil 6404109 või e-posti aadressil Keidi.Vosu@tallinnlv.ee

Korraldaja: Omavalitsusfoorum.

Barbara Simons on väljapaistev USA arvutiteadlane ja e-valimiste tunnustatud ekspert. Doktorikraadi kaitses ta mainekas California Ülikoolis (Berkeley). Dr Simons oli selle raporti kaasautor, mille tulemusel USA kaitseministeerium lõpetas interneti teel hääletamise projekti seoses turvalisusriskidega. Simons töötas aastaid IBM-i uurimiskeskuses. Ta on pälvitud mitmeid arvutivaldkonna autasusid, tema nimel on mitmeid patente ning 2012. aastal ilmutamalt USA-s e-hääletuse turvalisuse teemaline raamat.

Juku maalide näitus

10. juulist kuni 15. augustini 2011 on Põllumajandusministeeriumis (Lai tn 40) üleval kunstnik Juku (Juhan Rodrik) maalide näitus.

TALLINNA TV

18. - 24. juuli

ESMASPÄEV, 18.07

18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr *
19:10 Euroopa tee (European way), 5. saade. Vene keeles*
19:25 Inimeste lood. Läbi aegade 4. saade - Jaan Poska maja
19:50 Tallinna päev 2006
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 REC*
21:20 Naisagendid (Female Agents, Prantsusmaa, 2008)
23:15 KAVA
23:20 Inimeste lood. Läbi aegade 4. saade - Jaan Poska maja*
23:50 Tallinna päev 2006*
0:30 TÄNA*
0:50 REC*
1:20 Naisagendid (Female Agents, Prantsusmaa, 2008)
3:15 InfoTV

TEISIPÄEV, 19.07

18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr. „Käolehm ja tibu“. 1/7*
19:10 Vaba Mõtte Klubi 4/8*
20:10 Luubi all. Tarbijakaitse saade*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 KodanikuTV. Südamele ära*
21:20 Maatriks
21:50 Amatöör (Amateur, Läti, 2008)
23:05 KAVA
23:10 Vaba Mõtte Klubi 4/8*
0:10 Luubi all. Tarbijakaitse saade*
0:30 TÄNA*
0:50 KodanikuTV. Südamele ära*
1:20 Maatriks*
1:50 Amatöör (Amateur, Läti, 2008)*
3:05 InfoTV

KOLMAPÄEV, 20.07

18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr. „Käolehm ja tibu“. 2/7*
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:15 Koos parima sõbraga*
19:30 Terve tervis*
20:00 Kultuuritehas*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
21:00 Garaažist välja*
21:30 Eliitühm (Tropa de Elite, Brasiilia, 2007)
23:20 KAVA
23:25 Koos parima sõbraga*
23:40 Terve tervis*
23:55 Kultuuritehas*
0:25 TÄNA*
0:55 Garaažist välja*
1:25 Eliitühm (Tropa de Elite, Brasiilia, 2007)*
3:15 InfoTV

NELJAPÄEV, 21.07

18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr. „Käolehm ja tibu“. 3/7*
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:30 REC
20:00 KodanikuTV. Südamele ära*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Kodaniku TV: E-valimised - lõplik lahendus? 4. saade*
21:20 Tundmatu (Unknown, USA, 2006)
22:45 KAVA
22:50 REC*
23:20 KodanikuTV. Südamele ära*
23:50 TÄNA*
0:10 Kodaniku TV: E-valimised - lõplik lahendus? 4. saade*

0:40 Tundmatu (Unknown, USA, 2006)*
2:05 InfoTV

REEDE, 22.07

18:55 KAVA
19:00 TeTeVeke: Vurr. *
19:10 TeTeVeke: multifilm
19:20 Kuum ja terav*
20:00 Kultuurimeeter*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Terve tervis*
21:05 Inimeste lood* Tallinna panoraam 3. saade*
21:35 Meistrite linn 3. saade*
21:55 Leonard Cohen - "Olen sinu mees" (Leonard Cohen: I'm your man, USA, 2005)
23:35 KAVA
23:40 Kuum ja terav*
0:20 Kultuurimeeter*
0:50 TÄNA*
1:10 Terve tervis*
1:25 Meistrite linn 3. saade*
1:45 Leonard Cohen - "Olen sinu mees" *
3:25 InfoTV

LAUPÄEV, 23.07

9:25 KAVA
9:30 TeTeVeke: Vurr. *
9:40 TeTeVeke: Vurr. *
9:50 TeTeVeke: Vurr. *
10:00 Hommikukohv*
10:30 Kultuuritehas*
11:00 Vahtang Kikabidze kontsert Vene Kultuurikeskuses*
11:45 Leonard Cohen - "Olen sinu mees" *
13:25 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 Garaažist välja*
19:30 Inimeste lood. Läbi aegade 4. saade - Jaan Poska maja*
20:00 Aleksei Turovski lood, 11
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:45 Kultuurimeeter*
21:15 Doctor Strange (Doctor Strange, USA, 2007)
22:35 KAVA
22:40 Garaažist välja*
23:10 Inimeste lood. Läbi aegade 4. saade - Jaan Poska maja*
23:40 Aleksei Turovski lood, 11*
0:10 Doctor Strange (Doctor Strange, USA, 2007)*
1:30 InfoTV

PÜHAPÄEV, 24.07

9:25 KAVA
9:30 TeTeVeke: Vurr. „Käolehm ja tibu“. 3/7*
9:40 TeTeVeke: Vurr. „Käolehm ja tibu“. 4/7*
9:50 TeTeVeke: multifilm
10:00 Terve tervis*
10:30 Hommikukohv*
11:00 Koos parima sõbraga*
11:15 Doctor Strange (Doctor Strange, USA, 2007)*
12:35 InfoTV
18:55 KAVA
19:00 Maatriks*
19:30 Vaba Mõtte Klubi 4/8*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:45 Kontsert "Lumepalliturniir" 1. osa
21:40 Eikunagimaa (Neverwas, USA, 2005)
23:20 KAVA
23:25 Maatriks*
23:55 Vaba Mõtte Klubi 4/8*
0:55 Terve tervis*
1:25 Eikunagimaa (Neverwas, USA, 2005)*
3:05 InfoTV

Nädala juubilar AARNE RUBEN 40

Tulevane kirjamees ja ajakirjanik Arne Ruben nägi ilmavalgust Tallinnas 17. juulil 1971. Vaevalt et Eesti laiem avalikkus pani tähele noore autori luulekogusid „Raevule“ (1993) ja „Ajakirjanik“ (1994). Tegemist on taastatud oma-riikluse algusaegadega, kus pea iga asjahuviline üsna hõlpsasti oma luulekogu üllitas. 2006. aastal lõpetas Ruben Tallinna Ülikooli eesti filoloogial, 2008. aastal aga kaitses samas õppeasutuses magistritöö teemal „Ristikivi ja keskaeg“. Karl Ristikivi on läbi aegade olnud Rubenile südame lähedane autor. 2008. aastal ilmus Rubeni sulest järelsõna Ristikivi tuntud romaani „Õige mehe koda“ ei-tea-mitmendale taastrükile. Kõrge mehe hoogne läbimurre tuli kümme aastat tagasi, uue sajandi algul. Ningsugugi mitte luulevaldas. Nimelt võitis ta 2000. aastal Eesti romaani-võistluse esikoha romaaniga „Volta annab kaeblikku vilet“. Raamatuna ilmus see 2001. Samal aastal nägi veel trüki-valgust teos „Vares-Barbaruse

valitsus: ajaloolis-publitsistlik draama“.

Nii süüvis Ruben Eesti ajalukku, eriti just XX sajandi alguskümnenditesse. Sama perioodi käsitles „Lugusid Anveltist ja Kingissepast“ (2007), mis põhineb ajaloo-ainel, ning „Ärid kuuli-aukudega majades“ (2009), mis samuti rajaneb ajaloo-sündmustel, ent siin on kirjanik lubanud oma fantaasial vabamalt lennata.

1920. aastate algusega seob Rubenit otsene perekondlik seik. Nimelt töötas tema vanaisa 1924. aastal politseinikuna Narvas. Kui tuli uus võim, määrati Aleksander Ruben koos perekonnaga küüditamisele. Politseiniku üheks süüdistuspunktiks sai ka detsembrimässu mahasurumine. See oli väljamõeldis, sest 1. detsembril 1924 ei juhtunud Narvas midagi märkimisväärselt.

Rubeni ajalooraamatute puhul tuleb tunnustada teemavalikuid ja õnnestunud küsimuste püstitusi. Vares-Barbarusest ja tema valitsuse ministritest oli

ajakirjanduses ajapikku ilmunud kümneid ja kümneid artikleid, Ruben otsustas neid üldistada ja mahutada raamatu-kaante vahele. Ning lisada küsimused: kuidas Eesti Vabariigi ajal kujutasid

tulevase juunivalitsuse liikmed ette revolutsiooni, millal nad uutest oludest pettusid jne. 1920. aastate ja ka varasema osas võib pühendumus eesti nimekatele bolševikele. Eks nad ole alates suurest pere-

stroika'st jäänud arusaadavatel põhjustel tähelepanu alt kõrvale. Ent nüüdseks on ka perestroika-aegadest juba möödas üle 20 aasta. Ning ikka ja jälle tuleks värske pilguga üle vaadata meie erinevad ajalooetapid. Muidugi, erialatsunfi liikmed saavad öelda, et Rubeni ajaloo-alastes käsitlustes jääb puudu allikakriitikat. Ent seda distsipliini ei õpetatud Tallinna Ülikoolis. Ning üldjuhul tugevneb vanuse lisandudes ka allikakriitiline meel.

Lisaks põhjalikumatele raamatutele on Arne Ruben silma jäänud viljaka publitsistina. Olgu selleks kas tema enda töökohad ajakirjanduses: Maaleht, Kes-Kus, Pühapäevaleht, Öhtuleht, Arvuti-maailm jt või siis jooksvad kommentaarid, alates tõsi-meediast kuni Delfini. Jooksva poliitika osas positioneerib Ruben end vasakpoolse vaatlejana. Vaevalt on allakirjutanul õnnestunud Rubeni ulatuslikku produktiooni jälgida. Ent näib, et tema ühiskonnakriitiline meel ja

vasakpoolne suundumus on aastatega aina tugevnenud. Ühes intervjuus Ruben kinnitas, et detsembris 1920 oleks ta Riigikogu valimistel andnud oma hääle Eesti Iseseisva Sotsialistliku Tööliste Partei (EISTP) nimekirjale. Seega – tegemist on pesuehtsa esseeriga. Esseerist veelgi vasemale jäid vaid kommunistid, kes olid ka riigivastalised. EISTP nägi arengut ikka oma-riikluse tingimustes. On päris kindel, et tänane publitsist Ruben valutab südant nii Eesti Vabariigi mõnegi „pikaksveninud“ päevaprobleemi üle.

Mida soovida tulevikuks? Kindlasti on ees tegusad ja viljakad aastakümned. Ehk saab peagi valmis ka Arne Rubeni doktoritöö teemal „Nõiasõnad nõiaprotsessides Eestis ja Euroopas“. Pole kahtlust, et sellest saab inspiratsiooni nii ajalooliseks kui ka ilukirjanduslikuks suurteoseks. Vast just üht suurteost oleks Arne Rubenil vaja.

Küllo Arjakas

Feminism teleseriaalis

Lõppenud telehooaja publikumagnetiks kujunes Kanal 2 seriaal „Pilvede all“, mis mitu nädalat troonis vaadatavuse edetabeli tipus. See pole ju iseenesest üllatav, sest ilmselgelt on tegu naistele suunatud saatega ja telepubliku enamiku moodustavadi naised.

ENDEL RIHVK kolumnist

Allakirjutanu ei tea küll päris täpselt uudiskeelendi „naistekas“ sisu, kuid kõnealune seriaal aitab seda viga parandada. Vaatajatele pakutakse ohtralt pisaraid välja meelitavaid stseene kolme vallaslapsena kasvanud õe ja nende lähikondlaste elust, armumisi, vastamata armastust ja võib-olla et ka õnnelikke lõpplahendusi... Mida esialgu saab ainult oletada.

Naistemaaailm

Ei tea, kas klassikaline naistekas peab tingimata esindama ka feministlikku elukäsitlust, kuid seriaalis „Pilvede all“ on selline hoiak kindlalt esiplaanil. Kõik naistegelased, alates õdede kolmikust ja nende emast Sirjest ning lõpetades keskmise õe Mari tüdrukusõbra Barbiga, on isekad daamid, kes on otsustanud elus hakkama saada pigem ükski, kui end mõne nende meelest väheväärtusliku mehega siduda. Tõsi, erandiks, mis pidavat kinnitama reeglit, on noorim õdedest Kertu, kes on peaaegu et rahul oma mehe Erikuga. Samas peavad vanemad õed aga ka Erikut mehe-ideaalist kaugel olevaks äpuks, kes oma naistei vääri. Vastupidi

Kertule esindab feminismi rähemat poolt Barbi, kes meestega on juba ammu igasugused suhted lõpetanud ja noolib nende asemel Marisugust sugulashinge. Tema suust kuuleb meeste aadressil kõikvõimalikke halvustavaid kommentaare kuni kriitikani nende ühe kehaosa mõõtmete kohta.

Vanim õdedest, Piret, kelle silmade läbi kogu sündmustikku nähakse ja kelle suu läbi seda kommenteeritakse, pole, eri-nevalt Barbist ja Marist, veel kaotanud usku armastusväärse ja meheliiku mehe olemasolu võimalikkusesse, kuigi elu talle järjest vastupidiseid kogemisi pakub. Mehed, kes Piretile püüavad meeldida, on kas valelikud võrgutajad või liiga ebahuvitatavad, et rahuldada Pireti nõudlikku maitset. Eelmise põlvkonna feministe esindab ema Sirje, kas on oma lapsed üksinda üles kasvatanud, kasutades sellejuures küll aeg-ajalt temast sisse võetud naabri Alberti abi. Ka hiljem, kui ta ise peale insulti abi vajab, ei saa ta Alberti abist keelduda. Paraku pole ta nooremna siiski vastanud Alberti kiindumusele ja ka lõpuks nõustub ta kooseluga kui paratamatusega ilma nähtavate positiivsete emot-

RÕÕMSAD: Peategelasi kehastavad näitlejad Liis Haab, Elisabet Tamm ja Inga Allik feministlikest hoiakutest tulvil teleseriaalis „Pilvede all“

sioonideta. Millised olid Sirje suhted oma laste isadega, see on kiivalt varjatav saladus, mille avalikustamist ikka ja jälle edasi lükatakse.

„Puuetega“ mehed ja sãdelevad tualetid

Nagu feministlikule käsitlusele kohane, on kõik seriaali meestegelased mingi „puudega“, mille tõttu nad „õigele naisele“ partneriks ei sobi. Nii on Mari kolleeg Heiki homo, äriees Indrek ja paarast Robert liiga võimukad, advokaat Raul liiga isekas, Albert liiga alandlik jne. Meessoos kõige vastikumat poolt esindab Mari hoolealuse Jaanuse isa Jaan, kes oma antipaatiat naiste suhtes ei vaevu isegi varjama. Omamoodi luuser on linnapea Paul – Pireti ning tema õdede

lapsepõlve mängukaaslane ja koolivend. Paul on läbi teinud moonumise inetust pardi-pojast ilusaks printsiks, sama protseduuri, mis tava-muinasjuttudes toimub neidudega. Paraku ei piisa sellest Pireti armastuse võitmiseks, sest tõeline feminism taunib meestes pahelisuse kõrval ka koeralikku andumust.

Eesti telekanalite omatoodangus pole veel olnud ühtegi seriaali (kunagine „Salmonid“ kaasa arvatud), kus samavõrd palju tähelepanu, kui „Pilvede all“, jagunuks tegelaste stilistikale ja neid ümbritsevale miljööle. Võib isegi öelda, et selles seriaalis promotakse Eesti sisekujunduse ja moedisaini uusimaid trende. Kõik interjöörid, mida ekraanil näidatakse, on kavandatud ja si-

sustatud sedavõrd efektselt, et kohati hakkab see juba situatsiooni-loogikale vastu töötama. Nii see korter, mida Mari esimestes seeriates Indrekult üürib, kui ka see, kus ta hiljem elab, on sisustatud sedavõrd luksuslikult, et saab vaevalt olla vastavuses üürniku maksevõimega. Iseäranis kummaline tundub see, kui Mari asub tööle alla keskmist palka teeniva

õpetajana. Sama kehtib ka üksielava Pireti läbi kahe korruse ulatava korteri ja Kertu–Eriku maja sisustuse kohta. Sedavõrd glamuurne kodune miljöö võib olla põhjendatud vast ainult advokaadipraksisest elatava Rauli puhul. Elukeskkonnast ei jää suurusuguse poolest maha ka daamide tualetid. Need vahelduvad väga sageli ja üks on teisest efektsem. Eriti sageli teeb metamorfoose läbi Mari välimus, aga põnev on jälgida ka teiste tegelaste väga trendikaid rõivakomplekte. Selles on ilmselgelt näha ka importseriaalides silmas peetavat kahetist eesmärki. Glamuur muudab saate naiste jaoks meelsamini jälgitavaks, samaaegselt võimaldub reklaamida seriaali tootmist toetavate firmade toodangut.

Intriige on piisavalt

Feministlikku alatoonit ja ülimalt toretsemist kõrvale jättes võib öelda, et seriaali süžee on konstrueeritud üpris nutikalt. Pidevalt on üleval üks või mitu intriigi, mis vaatajat ekraani küljes hoiavad. Mõnel juhul on vastuolude lõpplahendus küll üsna ebaloogiline (näiteks Roberi ja Pauli konflikt restoranis), kuid pinget tekitamiseks kõlbavad need ometi. Loo muudab huvitavaks seegi, et tavapäraste seriaalinäitlejate kõrval on rakendatud ka vähemtuntuid, kes oma osaga sümptomaatselt hakkama saavad.

Lõpetuseks

võib-olla mõneti kohatu küsimus: kuidas on alles esimest aastat ekraanil jooksev seriaal suutnud vaadatavusest tihtipeale ületada juba 500 osale lähenevat mammutseriaali „Õnne 13“? Vastus on üpris lihtne. Viimase sisu on tänava minetanud algusaegade tempo ja põnevuse. See on asendatud istuvas asendis kahekõnedega suhteliselt igavatel ja üldsegi mitte asjaspepuutuvatel teemadel. Kui juba vimkavend Jürka on läbi kahe seeria pandud pikalt targutama maailmalõpu ja Aafrika näljahäda teemadel, siis on ilmselgelt tegu autorite ideepuudusega (või tootjate rahapuudusega). Kui niiviisi kavatsetakse jätkata, siis on järgmisel hooajal väga raske tagasi võita paremat kohta vaadatavuse edetabelis või isegi hoida senisaavutatut.